
Midden in de zomer staan we ook midden in de strijd tegen het snel groeiend onkruid, op straat, in het park, in je eigen tuin. Wat doe je er tegen, nu is aangetoond dat onkruidbestrijders als Roundup niet alleen kankerverwekkend zijn, maar zelfs ervoor zorgen dat de bijen en de vogels worden uitgeroeid?

Dus maar beter gewoon zelf met de hand wieden? Of nog meer schoonmaakazijn gebruiken, waarmee je je eigen tuin aan het verzuren bent? Sommige geven het advies om met de hand de blaadjes moet afknippen, daar kan het zevenblad niet tegenop, weer anderen zeggen dat je een apart hoekje in je tuin moet weggeven aan het onkruid.... allemaal eigen ervaringen en eigen wijsheid over hoe om te gaan met **onkruid in je tuin**.

Als Jezus spreekt over tarwe en over onkruid dan voelen we het in de kerk al aan: **het gaat over het kwaad**, over wat niet goed is op de akker van de wereld, over het Kwaad, dat woekert, overwoekert, als je er geen paal en perk aan stelt.

In de gespreksgroep van afgelopen vrijdag in het Pieter Baan Centrum hebben we de lezingen van vandaag uit Mattheus ook besproken. Met jongens uit de grote steden, die bleken geen idee te hebben van wat onkruid is en wat het doet. Ze vonden die grote bloeiende bereklauwen langs de weg eigenlijk wel cool, en die springbalsemien met al die mooie kleuren, die ga je toch niet bestrijden? Net als al die wiedzplantages, wat is daar nou mis mee, als mensen daar nou hun brood mee verdienen? Gelukkig was er één boerenzoon in de groep, die zei: onkruid kan wel mooi zijn, maar het woekert ondergronds door, en als je het niet bestrijdt, gaat het in de kortste keren alle andere gewassen verstikken. Daar gaat je graan, daar gaat je oogst, daar gaat je voedsel, je winst en je bedrijf! Dat doen de planten die als onkruid bekend staan....

Het kwaad kunnen we deze dagen volop in de ogen kijken met de beelden van een naar beneden geschoten vliegtuig. Nederland rouwt om een daad van zinloos geweld, voortgekomen uit oorlog en wapentuig.

Hoe dikwijls toch draait het leven anders uit dan we het gedroomd hadden? Honger kennen wij hier gelukkig niet en oorlog evenmin. De geneeskunde kan ook wel wat. Gelukkig maar. En de meesten in dit land hebben toch wel op tijd hun natje en hun droogje. Toch hangt **over het leven een grote schaduw**.

Je kunt het ook een steen noemen, die op je maag, op je leven ligt, die groei en plezier bederft. De schaduw van onveiligheid die ons bang maakt, van een ongeneeslijke ziekte, van eenzaam leven, of van zorg om de kinderen die je soms wakker houdt. Of een gebroken relatie misschien, die een lange schaduw over je leven werpt? Of ben je zelf hier of daar een schaduw voor andere mensen?

Kortom: **de onvolkomenheid, de eindigheid, en uiteindelijk de dood**, het zijn wormen in de mooie appel die leven heet. Met het beeld van de lezing van vandaag:er groeit nogal wat onkruid tussen de tarwe. Hoe dat onkruid er komt, kunnen we niet aanwijzen, er zijn veel dikke boeken geschreven over het Kwaad. Ook de gelijkenis vandaag gelezen weet het niet goed: het is gezaaid terwijl de boer sliep, **niemand kent de oorsprong**. Het zal wel iemand geweest zijn die de boer niet goed gezind was. Iemand zonder naam. Jezus noemde hem 'de vijand'. En daar

moeten we het dan mee doen. De oorsprong van het kwaad blijft in het duister, maar de effecten van het onkruid treden wel duidelijk aan het licht. Onkruid is **koppig, het woekert en verstikt de levenskansen** van ons mooie tuintje... van je levenstuintje, van het graan, de oogst van je leven: van wat jij en ik willen dat er van ons herinnerd of bewaard blijft...

En als je probeert om je tuin, om je leven te schonen, dan blijkt het onkruid diepere wortels te hebben dan de graanstengels zelf. Dat we het goede kapot kunnen maken als we te streng en te fanatiek aan het onkruid gaan zitten trekken. Dat Jezus daar weet van had bewijst wel hoe dicht bij het dagelijkse leven stond.

Het is goed dat de mensen zich inspannen om oorlog, honger en ziekte uit te bannen. Het is goed dat de wetenschap allerlei middelen uitvindt om lichamelijke pijn weg te werken of op zijn minst te verzachten. Dat een gevoel van geluk en vervulling ons vaak mag overkomen. Toch zullen wij ook steeds botsen op de **grenzen van het menselijke kunnen**. In de oplossing van een probleem schuilt dikwijls een nieuw probleem. Al ons verlangen en ons menselijk pogen is en blijft ook getekend door mislukkingen, kortom: door eindigheid. Aan die tragiek ontsnappen we niet.

En meer nog: wie het negatieve onmiddellijk en helemaal weg wil, riskeert ook dat **het positieve geen kans** krijgt. Steile idealisten verworden nogal eens tot genadeloze tirannen.

-Wie het onvolmaakte haat, kan niet liefhebben.

-Wie de tragiek tracht weg te knippen uit het leven, kan ook niet meer gelukkig zijn.

-Wie niet ten diepste kan huilen, kan ook niet lachen.

-Wie het verdriet uitbant, zal ook geen vreugde kennen.

En toch: in onze tijd zijn vele mensen wel driftig bezig om het onkruid – of liever: dat wat zij denken onkruid te zijn – uit te rukken. Het graan, of tenminste: dat wat zij beschouwen als graan – moet in alle zuiverheid onmiddellijk geoogst worden. Uitstel wordt niet meer geduld. De beperkingen moeten weg. Kunnen niet, mogen niet. Het leven moet **hier en nu een paradijs worden zonder beperking**. En dat gaat soms tot in het absurde toe.

(Zoals die vrouw die bij de ziekte-verzekering protesteerde omdat de operatie van haar kat niet werd terugbetaald. Of, dat bij echtparen die graag kinderen willen, binnenkort niet alleen het geslacht, maar zelfs de kleur van de ogen en de vorm van de neus van het kind dat zij wensen, zullen kunnen 'bestellen'.)

Op die manier aanbidt men een hoop illusies. En de grootste illusie is wel de waanidee dat het leven - met enige moeite uiteraard - aan je individuele verlangens en grillen kan beantwoorden. Dat er een graanveld kan zijn zonder onkruid. En omdat dat niet lukt, dan wordt het **de schuld van** de buur, van de vreemdelingen, van de overheid, of desnoods van je partner die jou in je persoonlijke ontplooiing afremt.

Onvrede in onze samenleving heeft naar mijn diepste overtuiging te maken met de drang om vandaag het paradijs te verwezenlijken. Met **het ongeduld....**

De mensen die de schrijver **Matteüs** op het oog heeft worden ongeduldig. Waar blijft nu dat koninkrijk van God? Wat moeten we met al die nieuwelingen, die moderneren, die de boodschap van Jezus willen aanpassen aan hun cultuur. Want dat was hij volop aan het meemaken: dat die gemeenschap van aanvankelijk joodse gelovigen zich aan het uitbreiden was naar de niet-joden. Mensen met andere gevoeligheden, andere affiniteiten. We kunnen toch onze tradities niet zomaar prijsgeven omwille van die nieuwkomers? Zo komt dat rijk der hemelen er nooit! Matteüs, zelf jood en dus gevoelig voor die joodse achtergrond, pleit voor omzichtigheid. Hij zoekt het niet in de stoerheid die met felle woorden de zuivere leer bepleit. Hij beseft dat het rijk der hemelen niet gebaat is met een harde hand of fanatieke orthodoxie. De woorden van de blijde boodschap vragen erom ingeweven te worden in **een langer tijdsbestek**.

Ik ben bang, zo zegt de boer in de parabel, dat u, wanneer u het onkruid te vroeg bijeengaart, de nog jonge broze tarwe er mee uittrekt. Laat beide samen opgroeien tot de oogst, en met de oogsttijd zal ik tot de maaiers zeggen: haalt eerst het onkruid bijeen en bindt het in bussels om te verbranden; maar sla de tarwe op in mijn schuur.

Een graanveld zonder onkruid behoort niet tot deze wereld. De scheiding tussen graan en onkruid kan slechts gebeuren op **het einde der tijden**. Het is niet aan ons om dat nu reeds te doen. Pas op het einde van de geschiedenis zal God zelf de onvolkomenheid en de onmacht opheffen.

Tegen elk ongeduld in is volgens Jezus zoals die door Mathheus wordt beschreven: het menselijk leven is **de voorlopigheid cultiveren**. Leven met het kwetsbare en onvolmaakte. Leven met geduld, zonder overspannen verwachtingen. Net zoals God zelf eindeloos geduld heeft met ons, wij die (als we eerlijk tegen onszelf zijn) zelf een mengeling zijn van goed en kwaad, van tarwe en onkruid.

Leven is: verdragen dat er **voorlopig onontkoombaar onkruid tussen de tarwe** groeit, het meest menselijke, maar ook het meest christelijke. En je zal zien dat het leven dan ook veel meer kleur krijgt. Blijf van het onkruid af, dan geef je de tarwe een kans.

Mensen die te vlug geneigd zijn schoon schip te maken, zullen **fouten maken**. Ook dat is een elementaire wijsheid. Denk aan de spreuk over het kind met het badwater. Een rotte appel kun je zonder vergissing uit de mand halen, en je doet het snel en efficiënt eer hij de gezonde vruchten bederft. Maar wat doe je met een mens die als rotte appel wordt bestempeld? Mensen kun je niet zomaar weggoien!

Een rotte appel is niet te genezen en onkruid wordt nooit tarwe, maar als schepsels van de Warmhartige God **mensen kunnen zich bekeren**. Voor een mens kun je een nieuwe toekomst openen door hem of haar vergiffenis te schenken.

Als mensen kunnen we het gezichtspunt vanuit Gods hemel niet innemen, maar volgens het evangelie hebben we wel **een bijna goddelijke macht over het kwaad**. Jezus heeft het zijn leerlingen nadrukkelijk verzekerd: wat zij op aarde ontbinden of blijven verbinden is ook in de hemel ontbonden of verbonden (Matteüs 16,19. 18,18).

God vergeeft iemand zijn kwaad omdat het hem door mensen wordt vergeven. Vergiffenis maakt het kwaad niet ongedaan, maar verlost de kwaaddoener van zijn

verleden en schenkt hem weer toekomst. Dat menselijk gedrag, dat **onkruid krijgt dus de kans om in tarwe te veranderen muteren**. Gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren....

Het finale oordeel over tarwe en onkruid is voorbehouden aan de Mensenzoon. Maar zo lang de geschiedenis duurt, hebben mensen de macht, het vermogen om de ander te vergeven, en de kans om zich te bekeren.

Dat is wat mensen , wat wij dus, kunnen doen om mee te bepalen hoe het oordeel van de Eeuwige, de Warmhartige zal uitvallen. Die macht, dat vermogen, die mogelijkheid, mogen we **niet ongebruikt laten**.

-Laten we vandaag bidden om vergeving voor de daders van de vliegtuigramp in de Oekraïne, om kracht voor wie door menselijk onkruid wordt overwoekerd en verstikt in zijn levenskansen, voor wie slachtoffer wordt van het eigen recht en het ongeduld

-Laten we bidden voor kracht voor onszelf en voor de verantwoordelijke wereldleiders, om niet te snel handelend te oordelen en tot wraakacties over te gaan. Het oordeel over dit grote kwaad is aan Hem die het Kwaad heeft overwonnen.